

Î N C H E I E R E

23 septembrie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Caba împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei și obligarea includerii perioadei în stagiul de cotizare,

împotriva deciziei din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 06 decembrie 2018 Caba Pavel a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea deciziei, obligarea includerii perioadei în stagiul de cotizare.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin răspunsul nr. C-1959/18 din 31 octombrie 2018, pe care l-a recepționat la data de 13 noiembrie 2018, CNAS a respins cererea prealabilă din 14 septembrie 2018 menținând fără modificări decizia CTAS Rîșcani, privind corectitudinea calculării pensiei pentru limită de vârstă.

A invocat reclamantul că la 01 februarie 2018 a depus la CTAS Rîșcani cerere privind dezacordul cu mărimea pensiei pentru limită de vârstă stabilită anterior de CTAS Buiucani reieșind din stagiul de cotizare de 42,8 ani, fără să includă în această perioadă activitatea sa în colhozul „Victoria” comuna Sărătenii Vechi, r-l Telenești în lunile septembrie - noiembrie 1970, pe motivul neprezentării documentelor confirmative. Prin cererea dată a solicitat și recalcularea pensiei.

Reclamantul a notat că CTAS Rîșcani în vederea verificării legalității documentelor confirmative și corectitudinii eliberării lor a solicitat de la CTAS Telenești să efectueze un control și să expună rezultatele în actul de verificare a documentelor. La data de 16 martie 2018, CTAS Telenești, a efectuat controlul respectiv și a confirmat legalitatea actelor eliberate reclamantului privind activitatea în perioada septembrie-noiembrie 1970 în colhozul din sat. Sărătenii Vechi. Aceasta a permis reexaminarea pensiei, stabilirea stagiului de cotizare de 43,1 ani și

majorarea pensiei față de cea stabilită anterior de CTAS Buiucani, mun. Chișinău, astfel emițându-se decizia nr. 38396 din 18 aprilie 2018.

A relatat reclamantul că, urmare a controlului dosarului de pensionare de către CNAS, s-a solicitat de la CTAS Telenești efectuarea repetată a controlului. Răspunsul CTAS Rîșcani către CNAS implică mențiunea despre faptul că ambele acte de verificare confirmă activitatea reclamantului în colhozul „Victoria”, s. Sărătenii Vechi în anul 1970 lunile septembrie - noiembrie. Extrasele din carnetul de muncă al colhoznicului și certificatul de salariu au fost eliberate în baza registrului de remunerare a muncii din anul 1970, care se găsește în posesia Primăriei Sărătenii Vechi. În cazul dat nu este necesară confirmarea statutului de membru de colhoz a lui Caba Pavel. Astfel, șeful CTAS Rîșcani a susținut că decizia nr.38396 din 18 aprilie 2018 este corectă.

A menționat reclamantul că CTAS Rîșcani și-a menținut decizia adoptată la 18 aprilie 2018 și s-a expus asupra corectitudinii recalculării pensiei pe numele lui Pavel Caba și necesității menținerii deciziei în vigoare. CNAS a inițiat o nouă procedură de verificare a datelor despre activitatea sa în anul 1970 în colhozul „Victoria” prin care rezultatele controalelor precedente s-au confirmat.

A relatat reclamantul că trimiterile la diferite greșeli de ordin ortografic, gramatical, comise de lucrătorii contabilității colhozului „Victoria”, nu pot influența temeinicia și legalitatea deciziei CTAS Rîșcani.

În aceste condiții CNAS a remis la reexaminare dosarul de pensionare a reclamantului cu mențiunea de acționare urgentă și stabilirea pensiei conform modului anterior cererii de recalculare. În urma reexaminării, CTAS Rîșcani a revenit la decizia inițială a CTAS Buiucani și a stabilit pensia în aceeași mărime inițială cu indexarea corespunzătoare.

Reclamantul notat că în răspunsul nr. C-1959/18 din 31 octombrie 2018 care l-a recepționat la 13 noiembrie 2018, CNAS indică despre necesitățile aplicării Legii nr.156, dar nu motivează neinclusiunea perioadei septembrie - noiembrie 1970 în stagiul de cotizare. Trimiterile la lipsa proceselor - verbale ale adunării generale ale colhoznicilor din colhozul „Victoria” în arhiva sat. Sărătenii Vechi, consideră reclamantul că nu-i pot fi imputate, iar în așa mod nu pot influența drepturile sale.

Astfel, consideră reclamantul că examinarea cererii prealabile a fost neobiectivă, tendențioasă și a servit temei pentru stabilirea incorectă a pensiei sale, considerând că îi încalcă un drept constituțional.

A solicitat reclamantul anularea actului administrativ - decizia CTAS Rîșcani nr. 92/2018/42161 din 18 iulie 2018 ca fiind ilegală în fond și emisă contrar prevederilor legale cu adoptarea unei hotărâri legale de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă, reieșind din faptul stabilit cu includerea în stagiul de cotizare a întregii perioade de activitate de 43,1 ani.

Prin hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Caba Pavel împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea deciziei, obligarea includerii perioadei în stagiul de cotizare.

S-a anulat decizia nr. 92/2018/42161 din 18 iulie 2018 a Oficiului Teritorial Rîșcani al Casei Naționale de Asigurări Sociale.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial competent, să recalculeze și să achite lui Caba Pavel pensia pentru limită de vârstă luând în

considerare la stagiul de cotizare și perioada septembrie - noiembrie anul 1970 de activitate în colhozul „Victoria” din s. Sărătenii Vechi, cu achitarea diferenței pensiei de la momentul depunerii cererii de recalculare - 18 iulie 2018, cu aplicarea indexării corespunzătoare. În rest, cererea de chemare în judecată, a fost respinsă.

Prin decizia din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a concluziona astfel, instanța de apel a specificat că în confirmarea dreptului la recalcularea pensiei cu includerea perioadei septembrie - noiembrie 1970 în stagiul de cotizare, reclamantul a prezentat certificatul nr. 45 din 25 2018 referitor la salariu în colhozul „Victoria” pentru anul 1970 lunile septembrie - noiembrie. Astfel, rezultă că în stagiul de cotizare se includ activități și perioade realizate pînă la 1 ianuarie 1999 în calitate de membru de colhoz, indiferent de caracterul și de durata programului de muncă (art.50 legea 156 și pct.63 Hot. Guvernului nr.165).

Or, instanța de fond întemeiat a conchis că perioadele de activitate în colhoz sunt incluse în stagiul de cotizare indiferent de caracterul și durata programului de muncă.

Cu referire la argumentul CNAS privind lipsa actului confirmativ al calității de membru de colhoz al lui Caba Pavel și anume lipsa proceselor - verbale ale adunării generale a colhoznicilor a fostului colhoz „Victoria”, Curtea de Apel a menționat că însăși activarea reclamantului pentru perioada invocată în colhoz, implică calitatea de membru al acestuia. Mai mult, acestuia nu îi poate fi imputată lipsa unor acte cu o vechime de 50 de ani, în situația în care colhozul nu mai există, precum și nici nu exista posibilitatea de digitalizare a documentelor, nu exista o procedură clară de păstrare a actelor ca urmare a destrămării Uniunii Sovietice.

A mai specificat instanța de apel că potrivit adeverinței nr. 45 din 25 ianuarie 2018 în care se includ perioadele menționate, se confirmă activitatea reclamantului în colhozul „Victoria” și sumele achitate, cu mențiunea că pentru sumele respective au fost calculate și achitate contribuții sociale, statul urmând să execute obligația corelativă și să includă perioadele menționate în stagiul de cotizare.

La 16 iunie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate, cu pronunțarea unei decizii noi.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

A invocat recurentul că în contextul prezentării certificatului nr. 45 din 25 ianuarie 2018 eliberat pe numele lui Caba Pavel, în colhozul „Victoria”, a fost efectuat un control de tip inopinat de către specialiștii CTAS Telenești, pentru verificarea corectitudinii certificatului. Ulterior, a fost efectuat al doilea act de verificare în urma căruia s-a constatat că procesele verbale ale adunărilor generale a colhoznicilor a fostului colhoz „Victoria” nu au fost transmise la păstrare în Primăria Sărătenii Vechi. Întru verificarea corectitudinii stabilirii, calculării și achitării pensiei pentru limita de vârstă, a fost efectuat al treilea act de verificare de către reprezentanții CNAS. În rezultatul verificărilor efectuate în cadrul Primăriei sat. Sărătenii Vechi, statutul de membru de colhoz a lui Caba Pavel, nu a fost posibil de

confirmat pentru că dînsul, nu figura în cărțile de evidență și remunerare a muncii colhoznicilor F-14 ale fostului colhoz „Victoria”.

Recurentul a specificat că este pripită soluția instanței de apel prin care a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a include perioada în stagiul de cotizare deoarece, aceasta nu a intrat în esența litigiului și în ceea ce de fapt a pretins intimatul prin acțiunea înaintată. În asemenea circumstanțe se deduce că instanța de apel nu a cercetat minuțios materialul probator al dosarului, care demonstrează, fără echivoc, că perioada de activitate pretinsă de intimat, să fie inclusă în stagiul de cotizare la calcularea pensiei.

A opinat recurentul că aprecierea probelor dată de către instanța de apel, a fost una defectuoasă și arbitrară fapt ce vine în contradicție cu prevederile legislației procedurale civile cât și cu dreptul la un proces echitabil. Astfel, constatările instanței de apel nu conțin o argumentare clară, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată, în lipsa recurentului, la data de 20 mai 2020. Decizia Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces și recepționată de către CNAS la data de 01 iunie 2020 (f.d 123).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 16 iunie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

La 14 iulie 2020, în adresa lui Caba Pavel și avocatului Bogos Alexandru, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 14 septembrie 2020 avocatul Bogos Alexandru, în interesele lui Caba Pavel, a depus referință, prin care și-a expus opinia pe marginea recursului declarat.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu

chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh